

DECIZIE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de către Tarlajanu Dmitrii, reprezentat de avocatul Barbacar Anatolie și de către Popescu Gheorghe, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Popescu Gheorghe împotriva lui Tarlajanu Dmitrii cu privire la repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Tarlajanu Dmitrii, a fost casată parțial hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași cu emitera în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2016 Popescu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tarlajanu Dmitrii cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că pentru vaccinarea ovinelor contra scabiei și dictiocaulozei (31 la număr) deținute în gospodăria sa, l-a invitat pe fostul veterinar din localitate Tarlajanu Dmitrii. Vaccinarea s-a efectuat și în prezența lui Gușan Grigore și soția Popescu Taisia. Pentru vaccinare a transmis lui Tarlajanu Dmitrii medicamente pe care scria „Invermectin”, o ampulă de 100 ml cu termenul de valabilitate pînă în anul 2017 și alta de 50 ml cu termenul de valabilitate pînă în luna iulie 2016.

Reclamantul a invocat că după administrarea vaccinului, animalele au început să piară. Ulterior, s-a stabilit că s-a administrat soluția cu denumirea de „Diason”, preparat de uz extern, antiparazitar și care este foarte toxic.

A invocat reclamantul că în așa fel i-au pierit 31 de capete de animale, fapt constatat prin procesul-verbal nr. 6 de constatare a pieririi ovinelor din 10.10.2016, întocmit de către comisia Direcției raionale pentru Siguranța alimentelor din raionul Călărași și răspunsul primit de la Inspectoratul de poliție Călărași. Astfel prin acțiunile sale Tarlajanu Dmitrii i-a cauzat un prejudiciu material în proporții foarte mari.

Popescu Gheorghe a solicitat încasarea din contul lui Tarlajanu Dmitrii în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 29000 de lei, a prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei și a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 870 de lei.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, acțiunea a fost admisă parțial; s-a încasat de la Tarlajanu Dmitrii în beneficiul lui Popescu Gheorghe suma de 29 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 970 de lei cu titlu de taxă de stat, în total suma de 31 970 de lei; în rest acțiunea a fost respinsă.

Tarlajanu Dmitrii a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Tarlajanu Dmitrii, a fost casată hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași în partea prin care s-a dispus încasarea din contul lui Tarlajanu Dmitrii în beneficiul lui Popescu Gheorghe a prejudiciului moral în mărime de 2 000 de lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, în rest cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 08 iunie 2018 Tarlajanu Dmitrii, reprezentat de avocatul Barbacar Anatolie, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest sens, recurentul a menționat că instanțele judecătorești ierarhic inferioare au interpretat eronat prevederile art. 1398 Cod civil, deoarece această normă legală prevede obligația de reparare a prejudiciului material în cazul în care persoana a acționat cu vinovăție directă, pe când în speță, lipsește vinovăția directă, intenționată și conștientă.

Sub acest aspect, a relatat că faptul confundării preparatelor nu poate fi pus în seama sa, având în vedere că preparatul a fost extras din flacoane nemijlocit de către soția intimatului, care și avea obligația de examinare a flacoanelor din care extrăgea medicamentul.

Recurentul a mai indicat că la caz nu au fost prezentate probe ce ar dovedi că el a fost informat și cunoștea cu certitudine despre faptul că în cutia cu medicamente care avea inscripția „Invermectină” se afla și un flacon de „Diason”. Astfel, prin prisma art. 1417 Cod civil, prejudiciul cauzat din intenția persoanei vătămate nu se repară.

La 16 august 2018 Popescu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii prejudiciului moral, cu menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel în partea contestată a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A susținut că, în speță, s-a constatat cu certitudine răspunderea delictuală a intimatului Tarlajanu Dmitrii, care prin acțiunile sale i-a cauzat un prejudiciu material, astfel că este îndreptățit de a-i fi reparat și prejudiciul moral.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 03 mai 2018. Recurentul Tarlajanu Dmitrii a declarat recursul la 08 iunie 2018, respectiv în interiorul termenului prevăzut de lege.

În privința recurentului Popescu Gheorghe la dosar nu există date referitor la recepționarea deciziei instanței de apel, astfel că recursul declarat la 16 august 2018 se consideră în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Popescu Gheorghe, a admite recursul declarat de Tarlajanu Dmitrii, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele cauzei s-a constatat că înaintând prezenta acțiune în judecată, Popescu Gheorghe a solicitat încasarea din contul lui Tarlajanu Dmitrii în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 29 000 de lei și prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, cauzate prin acțiunile pârâtului prin administrarea preparatului medicamentos necorespunzător, în urma căruia au pierit ovinele ce le deținea în gospodăria sa.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea, încasând din contul lui Tarlajanu Dmitrii în beneficiul lui Popescu Gheorghe suma de 29 000 de lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, respingând în rest acțiunea înaintată.

Judecând apelul declarat de către Tarlajanu Dmitrii, Curtea de Apel Chișinău a ajuns la concluzia de a casa hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral și a emite în această parte o nouă hotărâre de respingere a acestei cerințe, menținând în rest hotărârea contestată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia primei instanțe în privința faptului că, la caz, se întrunesc temeiurile tragerii lui Tarlajanu Dmitrii la răspundere delictuală pentru prejudiciul cauzat lui Popescu Gheorghe prin administrarea internă a soluției „Diason” ovinelor deținute de către Popescu Gheorghe.

În acest context, instanța de apel a remarcat că acțiunile lui Tarlajanu Dmitrii sunt în legătură directă cu pieirea ovinelor și au cauzat reclamantului un prejudiciu material, care este pasibil de reparat integral în temeiul art. 1398 Cod civil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia primei instanței și a instanței de apel greșită, fiind rezultată din aplicarea și interpretarea eronată a normele de drept material, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, constituie temei de declarare a recursului și în consecință, de casare a hotărârii judecătorești.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reiterează prevederile art. 14 alin. (1) și (2) Cod civil, conform cărora persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În temeiul procesului-verbal nr. 6 de constatare a pieirii ovinelor din 10.10.2016, s-a constatat că în baza anamnezei, datelor clinice și examenului exterior al cadavrelor de ovine, moartea a survenit subit (15-20 min) în urma asfixiei și paralizie a centrului cardiac din pricina administrării subcutanata a preparatului toxic de uz extern „Diason” - 600 EC cu valabilitatea până în luna iunie 2015.

Prin actul de sigilare nr. 250 din 17 octombrie 2016 s-a confirmat aplicarea sigilului ANSA 0026694 și ANSA 0036760, fiind supuse sigilării două cutii de carton cu inscripția de „Promectine”. Sigiliile au fost aplicate în modul următor: - ANSA 0026694, sigil aplicat pe cutia cu inscripția „Promectine” 100 ml, invermectina (DC) 1 %, în interiorul cutiei se afla un flacon de 100 ml cu inscripția Diason 600 EC – valabilitatea până în luna iunie 2015; - ANSA 0036760, sigil aplicat pe cutia cu inscripția „Promectine”, invermectina (DC) 1 %, 50 ml, în interiorul cutiei se afla un flacon de 50 ml cu inscripția ce corespunde cutiei, cu valabilitatea până în luna iulie 2016.

S-a constatat că pentru 10 octombrie 2016, ora 5:15, Tarlajanu Dmitrii a fost invitat de către Popescu Gheorghe în gospodăria acestuia pentru a administra vaccinul ovinelor contra scabiei și dictiocaulozei.

Pentru această procedură, Popescu Gheorghe a explicat în cererea de chemare în judecată și pe parcursul examinării cauzei că a pus la dispoziția intimatului pentru administrarea vaccinului două cutii cu medicamente pe care scria „Invermectin”, una de 100 ml cu termenul de valabilitate până în 2017 și alta de 50 ml cu termenul de valabilitate până în luna iulie 2016, în rezultatul căror acțiuni a survenit pieirea ovinelor.

La momentul inspecției, de către grupul de lucru al Direcției regionale pentru siguranța alimentelor Călărași, s-a constatat faptul că în cutia de „Invermectina” cu termenul de valabilitate până în 2017, se conținea un flacon de „Diason 600 EC - 100 ml”, care nu corespundea cu inscripția de pe eticheta cutiei în care se afla, fiind un preparat antiparazitar de uz extern.

Conform art. 1398 alin. (1) și (2) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Din conținutul normei citate, se deduce că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale, care este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Astfel, răspunderea delictuală poate fi angajată în temeiul componentei delictului civil, care include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția, iar lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Pornind de la prevederile legale menționate, Colegiul constată că instanțele de judecată incorect au stabilit existența temeiurilor de răspundere delictuală a lui Tarlajanu Dmitrii în cauzarea prejudiciului material lui Popescu Gheorghe, dat fiind faptul că după cum atestă actele cauzei preparatul administrat de către Tarlajanu Dmitrii pentru vaccinarea ovinelor a fost procurat și pus la dispoziția acestuia de către însuși Popescu Gheorghe, fapt care nu a fost negat de ultimul.

Din conținutul procesului-verbal nr. 6 de constatare a pieirii ovinelor, precum și din cererea de chemare în judecată rezultă că Popescu Gheorghe a pus la dispoziția lui Tarlajanu Dmitrii două cutii cu medicamente pe care scria „Invermectin”, în același timp, propunându-i să administreze animalelor preparatul care era mai proaspăt.

În cadrul judecării cauzei s-a stabilit cu certitudine că Tarlajanu Dmitrii, înainte de a purcede la injectarea animalelor, a examinat inscripțiile de pe cutiile medicamentelor, însă despre faptul că în cutiile respective se găsesc și alte preparate, precum preparatul de „Diason”, Tarlajanu Dmitrii nu a fost atenționat. Astfel, fără a pune la îndoială conținutul acestor cutii, dat fiind faptul că nu i s-a solicitat o eventuală precauție în acest sens, în așa fel, fiind sigur că i s-a predat cutia cu preparatul corespunzător și ținând cont de propunerea lui Popescu Gheorghe, a ales cutia de „Invermectin”, cu termenul de valabilitate mai proaspăt, adică până în 2017. De alt fel, dânsul din start ar fi putut separa preparatele nepotrivite de cele prescrise.

Cele de mai sus configurează concluzia că Tarlajanu Dmitrii, neavând nicio bănuială rezonabilă privitor la faptul că Popescu Gheorghe, la procurarea preparatului, ar fi putut amesteca fiolele de „Invermectin” cu alte preparate, a decurs la injectarea ovinelor, fapt pentru care a și fost chemat. Or, preparatele au fost procurate de către Popescu Gheorghe și nu de Tarlajanu Dmitrii, acestuia

fiindu-i solicitat doar ajutorul ca fost specialist, având în vedere faptul că ultimul nu activa în domeniul serviciilor veterinare, aflându-se deja la pensie.

În același timp, din conținutul procesului-verbal nr. 6 de constatare a pieirii ovinelor, se atestă că Tarlajanu Dmitrii, întru ușurarea procesului de injectare, i-a propus Taisei Popescu, soția lui Gheorghe Popescu, să extragă din flacon câte 1 ml de soluție și să-i transmită seringă pentru a fi injectat preparatul, fapt cu care ultimii au fost de acord.

Astfel, rezultă că cutia a fost deschisă și, ulterior, după deschiderea flaconului de „Diason”, preparatul medicamentos a fost extras nemijlocit de către Taisea Popescu, lui Tarlajanu Dmitrii fiindu-i transmise doar seringile pentru a fi efectuată inocularea.

În astfel de circumstanțe, nu poate fi reținut argumentul lui Popescu Gheorghe și a martorului Taisea Popescu, precum că Tarlajanu Dmitrii a fost avertizat despre faptul că în cutia cu medicamente care avea inscripția „Invermectină” se află și preparatul de „Diason”, or, în situația în care însuși Popescu Gheorghe a pus la dispoziția lui Tarlajanu Dmitrii preparatul medicamentos și cunoștea despre faptul că în cutie se află și un alt preparat, avea posibilitatea să-l înlăture pentru a nu fi confundat sau cel puțin să atenționeze că în conținutul cutiei mai există și un alt preparat.

Este de menționat și faptul că Gheorghe Popescu, cumpărând ambele preparate și păstrându-le împreună, nu a manifestat prudență și diligență pentru a le izola unele de altele, deoarece era vădit riscul că o administrare greșită a preparatelor poate provoca consecințe inevitabile pentru ovinele ce-i aparțineau.

În această privință, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă observația recurentului Tarlajanu Dmitrii referitoare la faptul că Popescu Gheorghe nu a prezentat careva probe ce ar dovedi că dânsul a fost informat și cunoștea cu certitudine că în cutia cu medicamente care avea inscripția „Invermectină” se află și preparatul de „Diason”.

În astfel de circumstanțe, instanța de recurs conchide că, la caz, nu a fost probată legătura causală între fapta legată de pieirea ovinelor și vinovăția lui Tarlajanu Dmitrii în acordarea necuvenită a medicamentului administrat, nefiind astfel prezente elementele obligatorii răspunderii delictuale.

Corespunzător, instanța de recurs notează că prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, nu pot constitui temei de drept pentru admiterea acțiunii întru repararea prejudiciului cauzat, în situația în care la caz lipsesc elementele necesare angajării răspunderii delictuale.

De altfel, nu există condițiile legale de încasare a prejudiciului pretins, or, pentru apariția răspunderii delictuale este necesară componența delictului civil, condiționat de fapta ilicită, raportul causal dintre fapta ilicită, prejudiciu și vinovăție, iar lipsa chiar și a unui din aceste elemente, exclude răspunderea delictuală.

Mai mult, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite, care însă, în speță, nu a fost demonstrată.

În conformitate cu art. 1398 alin. (4) Cod civil, prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.

În sensul normei citate, Colegiul punctează că printre împrejurările care înlătură caracterul ilicit al faptei și, deci, răspunderea delictuală, legiuitorul a enumerat și consimțământul persoanei vătămate, astfel că fapta prejudiciabilă nu va avea caracter ilicit atunci când persoana vătămată a consimțit în prealabil la săvârșirea unei fapte, știind că este posibil să i se cauzeze un prejudiciu.

Prin urmare, Popescu Gheorghe a acceptat faptul de a pune la dispoziția lui Tarlajanu Dmitrii două cutii știind că în ele se află medicamente diferite, asumându-și în așa fel riscul unui eventual prejudiciu, circumstanță ce suplimentar exclude temeiul răspunderii delictuale a lui Tarlajanu Dmitrii.

Colegiul apreciază ca fiind neîntemeiat și argumentul instanței de apel precum că între părți a fost încheiat un contract de prestări servicii în formă verbală și prin urmare Tarlajanu Dmitrii era responsabil de serviciile prestate, or, această înțelegere dintre părți nu poate fi calificată ca o încheiere a unui contract de prestări servicii, deoarece nu întrunește toate elementele necesare și anume, lipsește obligația beneficiarului de a achita retribuiția convenită pentru prestarea serviciilor.

Nu poate fi reținut pentru angajarea răspunderii delictuale nici faptul că anterior Tarlajanu Dmitrii a lucrat în calitate de veterinar și avea cunoștințe în domeniu, dat fiind că, la caz, acesta nu a desfășurat o activitatea ce derivă din exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că cererea de chemare în judecată depusă de către Popescu Gheorghe este neîntemeiată și pasibilă de respingere.

Ca rezultat, instanța de recurs constată că recursul declarat de către Tarlajanu Dmitrii este întemeiat și urmează a fi admis, or, circumstanțele descrise denotă faptul că, instanțele de judecată au interpretat și au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție, nu pot fi menținute ca legale și întemeiate.

Cât privește recursul lui Popescu Gheorghe, Completul conchide că argumentele invocate de către acesta în susținerea poziției sale nu constituie temei de admitere a recursului și reieșind din specificul netemeinicii acțiunii, acesta urmează a fi respins.

Reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Popescu Gheorghe, a admite recursul declarat de Tarlajanu Dmitrii, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Popescu Gheorghe.

Se admite recursul declarat de către Tarlajanu Dmitrii.

Se casează decizia din 03 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 octombrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, în cauza civilă la

cererea de chemare în judecată depusă de Popescu Gheorghe împotriva lui Tarlajanu Dmitrii cu privire la repararea prejudiciului material și moral, și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Popescu Gheorghe împotriva lui Tarlajanu Dmitrii cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru